

EDITORIAL

Ve dnech 22.–24. října 2024 hostilo Muzeum Jindřichohradecka další z cyklu konferencí *Knižní kultura 19. a 20. století*, která byla tentokrát věnována tématu česko-německých vztahů a jejich odrazu v literární a publicistické činnosti, vydavatelské praxi i čtenářské zkušenosti. Předkládané číslo nabízí osm vybraných příspěvků přednesených na této konferenci, jež propojuje zájem o knižní kulturu jako dynamický prostor kulturní výměny mezi (jazykově) českým a německým prostředím.

Jednu z tematických linií čísla tvoří studie zaměřené na produkci významných českých a moravských tiskáren a jejich roli v národnostních i společenských proměnách regionů. Š. Běhalová zkoumala působení Landfrasovy tiskárny v Jindřichově Hradci na česko-německém jazykovém rozhraní, I. Bydžovská se zaměřila na soubor německojazyčných kramářských tisků z produkce pražské tiskárny Jana Spurného, uložených v oddělení knižní kultury Knihovny Národního muzea, zatímco L. Heilandová ve své studii zmapovala činnost tří významných brněnských tiskáren na přelomu 18. a 19. století a jejich přínos pro rozvoj knižního trhu, šíření osvícenských idejí a formování kulturního života.

Další dvojice textů tematizuje literární a mediální kontext česko-německých vztahů. L. Futtera ve své studii analyzoval působení pražského novináře a spisovatele německého původu Eduarda Ruffera na pomezí českého a německého literárního prostoru pomocí Bourdieovy teorie pole, B. Köpplová přispěla studií o německé profesní organizaci *Reichsgewerkschaft der deutschen Presse*, významném článku žurnalistické obce meziválečného Československa.

Třetí tematickou linku tvoří studie věnované knihovnám a knižním fondům: A. Kašparová zmapovala vývoj knihovny Severočeského muzea v Liberci, spoluautoři M. Šimůnek a M. Vlasáková zase osudy soukromé knihovny prezidenta Edvarda Beneše během nacistické okupace a po skončení druhé světové války. Specifický pohled na kulturní transfer konečně přináší studie A. Grůzové, jež se věnuje zaklínacím rukopisům cirkulujícím českým venkovem během 18. a 19. století.

Podzimní dvojčíslo dále obsahuje recenzi na knihu L. Pořízkové *Kuchyně ve službách lidu*, zprávu z Knihovny Národního muzea, v níž V. Karfusová připomíná výstavu *Knihy poŠalamounsku* věnovanou tvorbě Jiřího a Evy Šalamounových, a tradičně také sekci *Matičnich listů*, do níž přispěla mj. M. Pokorná svou studií o projevech solidarity a veřejných sbírkách v minulosti.

On 22–24 October 2024, the Museum of the Jindřichův Hradec Region hosted another instalment in the conference series *Knižní kultura 19. a 20. století* [The Book Culture of the Nineteenth and Twentieth Centuries], this time devoted to Czech–German relations and their reflection in literary and journalistic production, publishing practice and reading experience. This volume offers eight selected papers delivered at the conference, united by an interest in book culture as a dynamic space of cultural exchange between the Czech- and German-speaking milieus.

One of the thematic strands of the volume comprises studies focused on the output of major Bohemian and Moravian printing houses and on their role in the national and social transformations of their respective regions. Š. Běhalová examines the activities of the Landfras printing works in Jindřichův Hradec, situated on the Czech–German linguistic frontier; I. Bydžovská focuses on a corpus of German-language chapbooks produced by the Prague printing workshop of Jan Spurný and held in the Book Culture Department of the National Museum Library; L. Heilandová maps the activities of three significant Brno printing houses at the turn of the nineteenth century and their contribution to the development of the book market, the dissemination of Enlightenment ideas, and the shaping of cultural life.

Another two contributions explore the literary and media contexts of Czech–German relations. L. Futtera analyses the work of the Prague journalist and writer of German origin Eduard Ruffer at the intersection of the Czech and German literary fields, drawing on Bourdieu's field theory; B. Köpplová examines the German professional organisation *Reichsgewerkschaft der deutschen Presse* as a significant part of the journalistic community in interwar Czechoslovakia.

The third thematic strand comprises studies devoted to libraries and book collections. A. Kašparová traces the development of the library of the North Bohemian Museum in Liberec, whereas M. Šimůnek and M. Vlasáková examine the fate of the private library of President Edvard Beneš during the Nazi occupation and in the aftermath of the Second World War. Finally, a distinctive perspective on cultural transfer is provided by the study of A. Grůzová, which focuses on incantation manuscripts circulating in Czech rural areas in the eighteenth and nineteenth centuries.

The autumn double issue also includes a review of L. Pořízková's book *Kuchyně ve službách lidu* [The Kitchen at the Service of the People] as well as a report from the National Museum Library in which V. Karfusová draws attention to the exhibition *Knihy poŠalamounsku* [Books the Šalamoun Way], dedicated to the work of Jiří and Eva Šalamoun. Following established tradition, the issue concludes with the *Matičnich listy* section, including a study by M. Pokorná on expressions of solidarity and public fundraising in the past.